

des altfaa ikke i de fleste af disse Præstekald, nemlig i dem, hvor der ikke er en Kapellan pro loco, Gudstjeneste hver Søndag. Det forekommer mig urigtigt, at nogle Medlemmer af Folkekirken skulle være i et saadant Uudtagelsestilfælde. Nu har jeg vel seet, at man, formodentlig for at afhjælpe denne Trang, vil anvende Endeel til at lønne Kapellaner pro loco med, men dette antager jeg for at være uheltigt, saalænge man har den nuværende Indretning med Præster for bestemte Sogne. Det er ikke sandsynligt, at to Mand, der paa denne Maade komme til at virke i samme Menighed, skulde aldeles samstemme; det kunde endog tænkes, at de kunne være af høist afvigende religiøse Ansuelser indensfor Folkekirken Grændser, og da kunde det let give Anledning til Forvirring, istedetfor til Oplysning, naar saaledes den ene Præst prædikede den ene Søndag for Menigheden, og den anden Præst den anden Søndag for den samme Menighed. Jeg vilde derfor ansee det for ønskeligt, om man enten kunde lægge enkelte saadanne Kirker til nogle af de Kald, hvor Præsten kun har een Kirke, forsaavidt det lod sig gjøre efter de lokale Forhold, eller, som der allerede er yttret, foretage en Deling af visse Præstekald paa den Maade, at nogle af Delene kunde sammenlægges med andre Dele af andre Præstekald saaledes, at der kunde opnaaes Bevemhed med Hensyn til Afdgangen til Kirken for saa Mange som muligt. Det var kun disse smaa Bemærkninger, jeg vilde sige til det Meget, der er sagt i denne Sag.

Ville: Det foreliggende Lovforslag har havt den Lykke at drage Diskussionen ud til det fjerde regelmæssige Møde, en Lykke, der ikke blev Nævningsloven tildeel, skjøndt den efter min Opfattelse har en nærmere Udsigt til at blive gennemført end det foreliggende Lovforslag. I Betragtning heraf turde det være mig tilladt at sige nogle Bemærkninger til dem, der allerede ere fremkomne, uagtet det, som en foregaaende Taler har udtalt, vil være saa godt som umuligt at sige noget Nyt til det, der er fremkommet, men kun muligt at fremstille det Sagte paa en noget anden Maade. Jeg hører ikke til dem, som med særdeles

Sympathi have modtaget det nærværende Lovforslag, thi det forekommer mig, at det i mange Henseender strax maa støde Følelsen tilbage. Jeg skal ikke tale om den nivellerende Tendents, der gaar igjennem det, skjøndt ogsaa den hører til de Grunde, der idetmindste for mig have gjort Lovudkastet meget lidet tiltalende. Jeg indrømmer, at den nivellerende Tendents i Udcastet ikke gaar fuldt saa vidt som den, der fremkom igaar fra det ærede Medlem for Høstet Aants 3die Valgkreds (S. Jensen), der vilde have, at samtlige Præster skulde have eens Løn, og at der ingen Forandring i Lønning skulde være mulig. Derimod skal jeg ikke nægte, at jeg lægger Vægt paa den Indvending, der ogsaa er fremkommen, at ved det foreliggende Lovforslags Vedtagelse ville Præsterne i høiere Grad end tidligere blive Statsemedsmænd og blive mere løsnede fra deres Menigheder, end ønskeligt er. Jeg troer ogsaa, det er en fulkommen rigtig Betragtning, der er gjort gjældende just ikke i denne Sag, men baade offentlig og paa Prent, at en Forandring som denne er vel skikket til at fremkalde et stærkt Hierarki. Det er en Erfaring, man har høstet andre Steder, hvor Geistligheden er sat paa fast Gage, at dette bliver til Hierarkiets Bestyrkelse; i Frankrig har man i den Henseende liggende for sig et meget godt Exempel. Ialtfald er det vist, at denne Fare vil herhjemme møde en meget stærk Tendents; det er utvivlsomt, at der baade i vor Kirkes høire Side, den episkopale, kunde man kalde den, og i Kirken yderste Venstre, den obskurantistiske, findes en stor Tilbøjelighed til at gennemføre paa det kirkelige Omraade et stærkt udrullet Hierarki. Det var idetmindste, synes jeg, ikke værd at arbejde disse Tendents i Hænderne; man skulde snarere gjøre, hvad man kunde, for at modarbejde dem, og dertil skal jeg ikke nægte, at jeg væsentlig vil henregne, at der snarast muligt blev istandbragt en saadan Kirkeforfatning, hvorved Kirken kunde faae en anden Repræsentation end den eneste, den for Tiden har, nemlig Geistligheden; thi den nuværende Tilstand fører til, at Geistligheden kommer til at betragte sig selv som eneraadig paa Kirken Gebeet, ialtfald over alt det reent Kirkelige.